

PREDGOVOR

Pod pokroviteljstvom Akademije nauka i umjetnosti Republike Srpske i Ministarstva prosvjete i kulture Republike Srpske, prvi put u Bosni i Hercegovini se održava Naučno-stručna konferencija posvećena e-obrazovanju pod nazivom Informacione tehnologije za e-obrazovanje - ITeO.

U posljednjih nekoliko godina svedoci smo pojave velikog broja e-learning platformi na tržištu. Svaka od njih nudi različita rešenja u pokušaju pronalaženja novih modela učenja. Postavlja se pitanje: Na koji način proceniti i izabrati odgovarajuću e-learning platformu?

Učesnici IT-eO-a su upoznati sa principima i specifičnostima elektronskog obrazovanja, tehnologija i procesa na kojima se ono temelji te različitim mogućnostima primene. Izlagači na skupu predstavili su praktična rešenja za razvoj tih sistema, načina na koji se elektronsko učenje primenjuje, te mogućnost provođenja izveštavanja na tom području.

Od početka ITeO nastoji da počiva na selekciji najkvalitetnijih radova. Prijavljena su 62 rada, prihvaćen je 41 rad, od čega 8 autora iz inostranstva, što čini ovaj skup masovnim. Autorske radove, koji se prikazuju na ovogodišnjem ITeO-u, pažljivom stručnom selekcijom odabrao je Programski odbor Konferencije i svrstao u 6 sekcija. Ovim se ITeO potvrđuje kao najveći stručni skup na našim prostorima u ovoj oblasti. Prijavljeni referati obrađuju problematiku istraživanja, projektovanja, razvoja i primene naučnih dostignuća u e-obrazovanju.

Radovi pokrivaju sve značajnije teme iz oblasti e-obrazovanja i to, osnovno i srednje obrazovanje, visoko obrazovanje, korelacija u nastavnim sadržajima, evropska iskustva, obrazovanje nastavnika, nastavna sredstva i tehnologije. U okviru Naučno stručnog skupa održan je jednodnevni seminar „Unapređenje nastave u obrazovnim ustanovama uz pomoć IKT-a“ koji je neophodan u procesu neprekidnog stručnog usavršavanja nastavnog osoblja.

Sva značajnija stručna ostvarenja, oblasti istraživanja i priznati naučni rezultati u oblasti e-obrazovanja su u nekom vidu prikazani na sekcijama. Otuda Zbornik radova konferencija služi i kao letopis razvoja naše nauke i struke u oblasti e-obrazovanja, kao uvek aktuelna stručna literatura.

Autori radova dolaze iz obrazovnih ustanova, korporacija i razvojnih jedinica u privredi koje rade za potrebe obrazovanja. Tako se kao autori radova javljaju, ne samo istraživači sa fakulteta i instituta već, i stručnjaci iz privrede koji se bave obrazovanjem i rukovođenjem.

Pored naših najvećih naučnih autoriteta i renomiranih autora, čija se imena redovno pojavljuju na mnogim konferencijama, ima i onih koji to čine po prvi put. ITeO je i naučni skup mladih istraživača koji potvrđu vrednosti svojih prvih naučnih rezultata najpre dobijaju na konferenciji ITeO. Stoga je Konferencija i svojevrsna škola odgoja naučnog podmlatka, gde se uči kako se prikazuje i izlaže kritici naučni rad.

Radovi su veoma raznorodni po tematici što ukazuje na to da su nastali, pre svega, kao rezultat samostalnih istraživanja ili rada na manjim projektima. Sednica, koje bi u celini bile posvećene rezultatima rada na nekom projektu nema, što ukazuje na to da većih timskih istraživanja očigledno nema. Verovatno, kao posledica svega navedenog, radovi dosta variraju i u kvalitetu samih rezultata i u načinu njihovog predstavljanja.

Programski odbor je odabrao radove, mada ne stoji iza svih stavova iznetih u njima, ali smatra da svi predloženi referati zavređuju pažnju da budu prikazani, kritički ocenjeni i objavljeni. Svega ovoga su, svakako, bili svesni i recenzenti, kada su se odlučili za ovakav izbor radova. Ono što se nalazi na stranicama koje slede je, po svemu sudeći, dosta realna slika onoga što se trenutno radi u oblasti istraživanja e-obrazovanja.

Održavanje I međunarodne naučno-stručne konferencije ITeO omogućio je Panevropski univerzitet APEIRON Banja Luka. Velike zasluge za održavanje ove Konferencije ima Akademija nauke i umetnosti Republike Srpske i Ministarstvo prosvjete i kulture Republike Srpske.

Na stranicama ovog Zbornika vašoj pažnji, sudu, oceni i kritici rezultate svojih (više)godišnjih istraživanja predstavljaju ugledni istraživači, autori, članovi prestižnih naučnih udruženja, profesori univerziteta, ali i brojni drugi naučnici i stručnjaci.

Osnovna karakteristika i posebna vrednost ovog Zbornika je multidisciplinarnost i visok kvalitet referata, što je i razumljivo s obzirom na to da su autori radova naši i inostrani eminentni naučnici i stručnjaci koji se bave istraživanjem i razvojem e-obrazovanja. Pored prikaza i pregleda inostranih dostignuća u ovoj oblasti u Zborniku su prikazani sopstveni pogledi i rezultati uglednih domaćih istraživača.

Smatramo svojom obavezom da zahvalimo prvenstveno autorima radova koji su uložili veliki napor da kvalitetno pripreme radove, potom članovima Programskog, Organizacionog i Redakcionog odbora na kvalitetnom radu i utrošenom vremenu koje su posvetili pripremi i organizaciji skupa, nesebičnom angažovanju pored svojih brojnih redovnih obaveza, kao i učesnicima Konferencije, koji će svojim aktivnim učešćem doprineti uspešnosti rada skupa.

Pred učesnicima Konferencije, organizatorima i sredstvima informisanja je zadatak da doprinesu pravom sagledavanju pozicije gde se nalazimo danas i šta možemo sutra, kojom dinamikom i u kojim oblastima treba da se posebno angažujemo. Programski odbor preporučuje što intenzivniju komunikaciju između slušalaca i autora. Na taj način, mišljenja smo, povećaće se upotrebnost vrednost svakog od prezentovanih radova.

Verujemo da će ITeO izrasti u ozbiljnu međunarodnu naučnu i stručnu manifestaciju. Bosanskohercegovačka naučna i stručna javnost će imati priliku da čuje vodeće stručnjake iz oblasti istraživanja i razvoja za potrebe e-obrazovanja. Sa nama su ove godine bili renomirani profesori i istraživači iz ove oblasti.

Predsednik Organizacionog odbora

Dr Gordana Radić, dipl.inž.

Predsednik Programskog odbora

Prof. dr Zoran Ž. Avramović, dipl.inž.